

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศเป็นนโยบายที่สำคัญที่ดำเนินไปพร้อมกับความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นรัฐจึงมีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมว่าจะไปในทิศทางใด เช่นเดียวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในไทยที่มีวิวัฒนาการตั้งแต่ก้าวแรกแห่งการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า สู่การส่งเสริมอุตสาหกรรมการส่งออก จนถึงช่วงการส่งเสริมอุตสาหกรรมพื้นฐาน ซึ่งรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมจะแปรผันตามโดยพัฒนาจากขั้นพื้นฐานที่อาศัยปัจจัยการผลิต สู่อีกระดับที่พึ่งพาเทคโนโลยีที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น บทบาทของรัฐเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองและส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงต้องปรับเปลี่ยนตามด้วย เพื่อให้เกิดความสัมพันธที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมในขณะนั้น

นอกจากการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนในประเทศแล้ว ปัจจัยอีกอย่างที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม ก็คือดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศเพื่ออาศัยเทคโนโลยีที่สูงกว่ามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า ด้วยมาตรการที่มุ่งใจต่างๆ ดังเช่นโครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN INDUSTRIAL JOINT VENTURE: AIJV) ซึ่งเป็นหนึ่งในความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน ที่มีวัตถุประสงค์ในการดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคอาเซียนโดยมีมาตรการจูงใจทั้งมาตรการส่งเสริมและมาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรม ทั้งนี้ได้ว่าประสบความสำเร็จมากกว่าโครงการอื่นๆในความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน

แต่เมื่อกระแสเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงไป การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจการค้าเป็นสิ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ในภูมิภาคอาเซียนก็เช่นเดียวกันที่มีการรวมกลุ่มทางการค้าที่รู้จักกัน ASEAN FREE TRADE AREA : AFTA โดยมีจุดประสงค์ที่นอกจากดึงดูดนักลงทุนต่างชาติสู่ภูมิภาคอาเซียนแล้ว ยังมีเจตนาให้เกิดการค้าเสรีที่มีอัตราภาษีที่ต่ำที่สุดและปราศจากข้อจำกัดที่มีใช้ภายใน ด้วยมาตรการส่งเสริมที่มากกว่าโครงการ AIJV

ดังนั้นผลที่ตามมาคือผลกระทบที่ AFTA มีต่อ AIJV และอุตสาหกรรมในไทย บทบาทของรัฐจำต้องเปลี่ยนไป มาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรมที่สร้างความบิดเบือนด้านราคาและอุปสรรคในการค้าจะต้องลดและยกเลิกไปในที่สุด มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการค้าเสรีจะเป็นที่ยอมรับมากกว่าในเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ ฉะนั้นรัฐจึงควรที่จะดำเนินนโยบายและมาตรการ ที่สอดคล้องและเหมาะสมในระดับที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน

สมมติฐาน

สมมติฐานในการทำวิทยานิพนธ์นี้ คือ การใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (CEPT) สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) จะส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายของโครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AIJV) และนโยบายอุตสาหกรรมภายในประเทศ ดังนั้นบทบาทของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงต้องเปลี่ยนไป มาตรการทางกฎหมายทั้งมาตรการคุ้มครองและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ขัดกับ AFTA จะต้องลดและยกเลิกไป ส่วนมาตรการทางกฎหมายที่สอดคล้องก็อาจปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์มากที่สุด

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงทฤษฎี โครงสร้างและการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ส่งผลต่อนโยบายและบทบาทการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐ
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AIJV)
3. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายตาม ข้อตกลงการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (CEPT)
4. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางกฎหมายที่เกิดขึ้นกับโครงการ AIJV รวมทั้งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศด้วย
5. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของ AIJV ที่มีต่อนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ
6. เพื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหา ที่จะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและแสวงหาแนวทางใหม่ในการบรรลุถึงจุดประสงค์ในการส่งเสริมความร่วมมือทาง เศรษฐกิจอาเซียน

วิธีการวิจัยและขอบเขตการศึกษา

ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (DOCUMENTARY RESERCH) เป็นหลักในการศึกษาดำรารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ บทความ หนังสือพิมพ์ วารสารและวิทยานิพนธ์

การเขียนวิจัยจะใช้วิธีการเขียนอธิบายและวิเคราะห์

ขอบเขตการวิจัย จะศึกษา วิเคราะห์นโยบายและมาตรการทางกฎหมายของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ และข้อตกลง CEPT AIJV รวมทั้งผลกระทบของ AFTA ที่มีต่อ AIJV ตลอดจนผลกระทบของ AIJV ที่มีต่อกฎหมายเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ สำหรับ ตัวอย่างที่เลือกมาวิเคราะห์เป็นกรณีศึกษานั้น จำกัดเฉพาะโครงการที่ไทยมีส่วนร่วมและตั้งโรงงานผลิตในไทย รวมทั้งประเภทผลิตภัณฑ์จะต้องไม่ซ้ำซ้อนกันในแต่ละตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา คือ

1. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึง การดำเนินนโยบายและบทบาทของรัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีผลต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร
2. ทำให้เข้าใจถึงปัจจัยทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อโครงการ AIJV และอุตสาหกรรมในประเทศ ตลอดจนได้รับความรู้ถึงการใช้นโยบายทางกฎหมายให้เหมาะสมกับการพัฒนาอุตสาหกรรม
3. ได้รับความรู้ความเข้าใจถึงผลที่เกิดจากผลกระทบต่อ AIJV และอุตสาหกรรมในประเทศ
4. ทราบและเข้าใจถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และแสวงหาแนวทางใหม่ในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน